

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်တလီၤပုၤဂၤ

> သ့ၣ်ညါနတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်, တၢ်မၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံက့ၤတၢ်လၢနတဲအါအဂ့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ကွၢ်တလီၤပုၤဂၤ

ဝံးကထိရံၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီသအပုၤကမၤတဖၣ်လၢတၢ်ကွၢ်တလီၤ, မ့ၣ်ခွါတၢ်မၤန့ၢ်ဆုၣ်, ပုၤလၢအတူတၢ်မၤဆုၣ်ဒီးကလုာ်ဖျါဒီးတၢ်ဘျီတၢ်ဘါအတၢ်ကတိၤဖျါခွဲၣ်စံးအၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်အံၤမၤဘၣ်ပုၤအဂၤတဂၤလၢတၢ်တဖၣ်တလၢဘၣ်အိၣ်ဖျါလၢ...

- အစၢအသ့ၣ်, အဖံးဘၣ်လွံၤ, တၢ်လီၤစၢ, ကလုာ်ဖျါ, အထူအထံးမ့တမ့ၢ်ခိဖျါလၢ အမ့ၢ်ပုၤတကလုာ်အယီ
- တၢ်ဘျီတၢ်ဘါတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ်မ့တမ့ၢ်န့ၣ်ပၣ်ယုာ်လၢတၢ်ဘျီ တၢ်ဘါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပုၤ
- ကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤ, တၢ်ဆူးတၢ်ဆါမ့တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံး, ပၣ်ယုာ်တၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ် ထံးလၢတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်
- ဖိာ်ပၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဂၤအတၢ်အိၣ်သး, အဒိခိဖျါအိၣ်ဒီးမူဒါလၢ တၢ်ကွၢ်ထွဲမိသ့ၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိဖိဖိဖိထၢဖိတဖၣ်အယီ
- သးန့ၣ်, စၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤဝဲ, ကမ့ၢ်ဝဲသးန့ၣ်ဒ်လဲၣ်
- မ့ၣ်ခွါအတၢ်လီၤဆီ
- တၢ်ဖံးတၢ်မၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, အဒိခိဖျါအဝဲသ့ၣ် သံကွၢ်သံဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အယီမ့တမ့ၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးတၢ်ယၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်လၢ(ကြးဒီးန့ၢ်လၢတၢ်မၤပုၤတဖၣ်)
- စးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလီၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, ပၣ်ယုာ်န့ၣ်လီၤကဲထီၣ်ပုၤမၤတဖၣ်လၢအပူၤထီၣ် တၢ်တဖၣ်အကျိၤတဂၤမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ပၣ်ယုာ်လၢစးဖိကဟၣ်အ
- ပုၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တန့ၣ်ပၣ်ယုာ်လၢပုၤတဖၣ်အကျိၤ
- နီၣ်ခိတၢ်အိၣ်ဖျါ, ဒ်သးနီၣ်ဖျါနီၣ်ထီၣ်, ယဲၤ, ဘီၣ်, ဒိၣ်ဆံး, ခိၣ်သ့မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဖျါ လီၤပၣ်ယုာ်တၢ်ပနီၣ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်
- အိၣ်ဒီးဟူးသး, ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ဖျါန့ၣ်ထံ
- မ့ၣ်ခွါတၢ်မံယုာ်လၢဖိးမံတၢ်သိၣ်တၢ်သီ
- တၢ်တဲဖျါဘၣ်ဃးမ့ၣ်ခွါတၢ်မံယုာ်အဂ့ၢ်ဒီးမ့ၣ်ခွါအတၢ်ဟံၣ်ဖျါလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်, မ့ၣ်ခွါအတၢ်သးကတၢ်လိာ်သး, ကမ့ၢ်ဝဲမ့ၣ်ဒ်သးခွါဒ်သးအတၢ်အိၣ်ယုာ်ဆိးယုာ် တဖၣ်, ကမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအတၢ်သးကတၢ်စၢ်ဆါအိၣ်ဝဲဆုၣ်ခွါအအိၣ်ခဲခါလၢာ်, ပုၤတဂၤလၢအိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးမ့ၣ်ခွါတၢ်သး
- ကတၢ်အိၣ်ထီၣ်လိာ်သးတဖၣ်, အိၣ်ဖျါထီၣ်လၢမ့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်သးကတၢ်အိၣ် လၢမ့ၣ်အအိၣ်ဒီးအိၣ်ဖျါ, လၢခွါဒ်န့ၣ်အသိးတဖၣ်မ့တမ့ၢ်
- ပုၤလၢအိၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤလီၤဆီတဖၣ်,

- တၢ်ထီၣ်ဖိန့ၢ်မၤ, ဖျါသး, လီၤပုၤလိာ်အသး, တဖျါသးဘၣ်, မ့တမ့ၢ်အိၣ်ယုာ်တဖၣ်ယီ
- ထံၣ်ဂီၢ်ဝီတၢ်စ့ၢ်န့ၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ်န့ၣ်ပၣ်ယုာ်လၢထံၣ်ဂီၢ်ဝီအပုၤ, မ့တမ့ၢ်တန့ၣ်ပၣ် ယုာ်လၢထံၣ်ဂီၢ်ဝီအပုၤနီၣ်တဖၣ်ဘၣ်အပုၤ
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးမ့တမ့ၢ်ကအိၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ထွဲလၢပုၤတဖၣ်တက့ၤအံၤ အကျိၤတခါခါ

မ့ၣ်ခွါတၢ်မၤတရီၤတပါမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ, တၢ်အံၤပၣ်ယုာ်တၢ် ကတိၤစံးအၢတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆုၣ်အံၤမ့ၣ်လၢမ့ၣ်ခွါတဂၤလၢအအိၣ်, တၢ်ထီၣ်ဘၣ် အီၤလၢတအိၣ်ဒီးထွဲဝဲတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ယုၤန့ၢ်လၢကမံယုာ်အဂီၢ်, ဒီးတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် မ့ၣ်ခွါကွၢ်ဂီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်

တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်အံၤထီၣ်ဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်လီၢ်မန့ၢ်တဖၣ် သ့ဝဲလဲၣ်

လၢဝံးကထိရံၤအပုၤ, တၢ်ကွၢ်တလီၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီဖဲတၢ် ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်လီၢ်တဖၣ်ဒ်...

- ဟံၣ်ပုၤယီပုၤ
- မုၢ်န့ၢ်တၢ်ဂဲၤကလံၣ်မ့ၣ်လၢသးဖျါအလီၢ်တဖၣ်
- ကွီကီၢ်အပုၤတဖၣ်
- တၢ်မၤလီၢ်, ပၣ်ယုာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးဒီး, ပုၤပုၤ, တဘျီတခိၣ်, ပုၤမၤတၢ် လၢဆဲးလီၤမံလၢကမၤန့ၢ်ပုၤဂၤတၢ်မၤတဖၣ်, ဒီးပုၤလၢအမၤလီၤသ့ထီၣ် အသးလၢတၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်, ပၣ်ယုာ်ပုၤလၢအထီၣ်မၤလီၤသ့အသး ဒီးမၤလီၤတၢ်လၢကန့ၢ်ဖျါကွီလိာ်အုၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ်
- တၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်
- တၢ်ဆါဟံၣ်ခိၣ်လီၢ်, ဒီးတၢ်ဆုၣ်ခိၣ်မံသ့တဖၣ်
- လီၢ်ကဝီပဒိၣ်
- တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲး

ဒ်ညီနီအသိး, Commission ကဆဲးကျိးပုတကမုတမ့တံကရကရိတဖုတက ရုလနုတဲအါအဂ့ၢ်,ဟ့ၢ်လီလံာ်တက့ၢ်ဒ်လနုတဲအါအီၤ အဂ့ၢ်တဘျီဒီးသံက့ၢ်ဘၣ် အဲတဲသ့ၣ်အတံထံၣ်လအဂ့ၢ်တက့ၢ်,ပကဒုးသ့ၣ်ညါနုတံလအဲတဲသ့ၣ် တဲတဲဘၣ်ယးဒီးနပတံထံၣ်တဲတဲအါအဂ့ၢ်အံၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လအတံဂ့ၢ်တနီၤအဖီခိၣ်ပကဆဲးတဲလအပကက့ၢ်နီၤနီၤနတံတဲအါတံဂ့ၢ်အံၤ တသ့တဲဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.တံအံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်ဖုးအသးန့ၣ်ပကတဲဖျါထီၣ် န့ၢ်နုလအဂ့ၢ်လီၤ.

လအတံဂ့ၢ်အါမဲၤအဖီခိၣ်ပကမၤစးဒီးပုအကတကမုတမ့တံကရ ကရိလနုတဲအါအဂ့ၢ်တဖၣ်လကယဲၣ်လီၤတံဂ့ၢ်ကီၤအံၤလအတံမၤဘၣ် လိာ်ဖိးမဲၤတံရဲၣ်က့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.တံယဲၣ်လီၤတံဂ့ၢ်ကီၤအံၤတံမၤအီၤဒ်တံထံၣ် လိာ်သးမဲၤသကဲးမဲၤ,ခီဖျါလီၤတဲတဲတံဂ့ၢ်ပိၣ်အယိမုတမ့တံလီပရမုတမ့တံကစီၣ် ခီဖျါပုက့ၢ်ယုက့ၢ်ဖိးတံတကအအိၣ်သ့တဲလီၤ.က့ၢ်အိၣ်တဘျီးဘိ,အဒိတဲခါမ့ၢ်တဲတံ ယုပျါတံကမၣ်,တံဆိတဲလဲသးလအတံဘျီအဖီခိၣ်,ပု ဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တဖၣ်တံဟ့ၢ် အီၤတံသိၣ်လီမုတမ့တံလိးက့ၢ်စ့အိၣ်လိးတဖၣ်န့ၣ်အဖီခိၣ်သ့တဲလီၤ.

တံလအဘၣ်ယးဒီးCommission

Victorian Equal Opportunity and Human Rights Commission မ့ၢ်တံဘျီခိၣ်သ့ၣ်တခါလအအိၣ်ဒီးတံသိၣ် တံသီသးထံၣ်ဒ်အမ့ၢ်

- Equal Opportunity Act 2010
- Racial and Religious Tolerance Act 2001
- Charter of Human Rights and Responsibilities Act 2006

Commission တံဖဲးတံမၤတဖၣ်ပၣ်ယုာ်...

- တံသံက့ၢ်သံဒီးလီၤကျိၤ
- တံမၤဘၣ်လိာ်ဖိးမဲၤလကဂုၤလပုခိၣ်လအဂီၢ်တံမၤစးတဖၣ်
- တံဟ့ၢ်ထီၣ်တံဂ့ၢ်တံကျိၤဒီးတံကျိၤဘၣ်ကျိၤ သ့ဘၣ်ယးတံခွဲးယာ်ဒ်သိး,ကလုာ်န့ၣ်အတံလီၤစးဒီးတံဘျီ တံဘါတံကတီၤအသီတံဒီး Charter of Human Rights and Responsibilities တဖၣ်
- တံကျိၤဘၣ်ကျိၤသ့,တံဟ့ၢ်တံသိၣ်လိးဒီးနီၤသးတံဟ့ၢ် ကျိၤဟ့ၢ်ဖးတံမၤစးတဖၣ်.

ဝံသးစုၤဆဲးကျိးပုလအကသ့ၣ်ညါတံဂ့ၢ်တံကျိၤဘၣ်ယးတံခွဲးတံယာ်တုၤသိးဒီးပု ကညီအတံခွဲးတံယာ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဆဲးကျိးပုဖဲ

တံသံက့ၢ်သံဒီးလီၤကျိၤ: 1300 292 153
တံကျိးထံလီၤကျိၤ: 1300 152 494
လီပရး: enquiries@veohrc.vic.gov.au

Level 3, 204 Lygon Street, Carlton Victoria 3053
လီတဲစိး: 1300 891 848
ဖဲးကစိး: 1300 891 858
လအပုတနုၣ်ဟ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ် (TTY): 1300 289 621
ဖုာ်ယးသန့: humanrightscommission.vic.gov.au
တံတဲအါတံလအဂ့ၢ်လိာ်ပတံထံၣ်: humanrightscommission.vic.gov.au/complaints

တံဂ့ၢ်လိာ်သမၤတံ: တံဂ့ၢ်တံကျိၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဒ်တဲတံဟံးစ့န့ၣ်က့ၢ်အဂီၢ်မိၤလီၤ, တမ့ၢ်လအတံဘျီမိၤပုတခါလအသဲးတံဟ့ၢ်ကျိၤအဂီၢ်ဘၣ်.